

NEDERLANDS DEBAT INSTITUUT

Observatieverslag Gemeente Krimpenerwaard

Dinsdag 23 juni 2015 Raadsbrede Commissie

Aan: Gemeente Krimpenerwaard
t.a.v. Paulien Goedvolk

Gemaakt door: Rogier Elshout | senior trainer en debatleider
Nederlands Debat Instituut | 035-625 20 50

Datum: 29-06-2015

De Vergaderscan 2015 gemeente Krimpenerwaard

De Vergaderscan van het debatinstituut is hét instrument om uw vergadering kort en efficiënt te analyseren. Aan de hand van een aantal hoofdpunten beoordeelt een expert van het debatinstituut uw vergadering vanaf de publieke tribune. De uitkomsten van de vergaderscan kunnen direct worden besproken in een persoonlijk gesprek.

Hoe werkt de Vergaderscan?

De belangrijkste hoofdpunten worden beoordeeld en krijgen een cijfer. De hoofdpunten zijn: Publiek & Zaal, Agenda & Stukken, Voorzitter, Raadsleden en College. Een analist van het debatinstituut neemt plaats op de publieke tribune en analyseert gedurende een commissie- en/of raadsvergadering de diverse onderdelen van de openbare vergadering.

Het Nederlands Debat Instituut

Onze trainers hebben jarenlange ervaring binnen de raad, Staten en Kamer. Vanaf 2002 trainen wij honderden gemeenten in Nederland in constructiever en efficiënter vergaderen. We adviseren de raad en griffie ten aanzien van de vergaderorde over en hoe het debat het best tot zijn recht komt. Het debatinstituut schrijft regelmatig analyses en publicaties over de rol van het debat in de democratie.

Veel succes en plezier!

Namens de trainers,

Emma de Jong
Projectmanager Leergang Effectief vergaderen in uw raad
E-mail: jong@debatinstituut.nl
Telefoon: 035-625 20 50

Vergaderscan gemeente Krimpenerwaard

Algemeen

Gemoedelijk, duaal, secuur. Je zou niet zeggen dat deze raad pas een half jaar bezig is, deze vergadering verliep bijzonder soepel. Dat is mede te danken aan de bijzonder goede voorzitter. Deze geeft ruimte waar het kan maar houdt het strak waar het moet. Maar het is ook te danken aan de agenda: de meeste onderwerpen zijn technocratisch van aard. Op één punt met een duidelijk lange historie na, zijn er amper politieke verschillen. Hoewel de stijl van verschillende partijen enorm verschilt, worden ieders voorstellen op merites beoordeeld en staat de inhoud centraal.

Wel heb ik begrepen dat deze vergadering uniek was qua 1) weinig politiek gevoelige onderwerpen (verdeeldheid), 2) weinig politiek delicate onderwerpen (een visieplan van een gemeenschappelijke regeling is iets heel anders dan besluiten waar geld aan wordt uitgegeven) en 3) strakke voorzitter. Het kan dus zijn dat ik een ongewoon nette én ongewoon saaie vergadering heb gezien.

Vanuit het oogpunt van goed bestuur

Hoge dossierkennis, doorvragen, uitwisseling van argumenten en een sterk duale opstelling van zowel raad als college geven de indruk dat besluitvorming in de raad zorgvuldig gebeurt.

Sommige vragen zijn zeer relevant want daardoor wordt een toezegging losgepeuterd. Maar vaak stelt iemand een (serie) vragen nadat hij/zij heeft aangegeven zonder voorbehoud voor het voorstel te zijn. Hoewel het college hierdoor goed leert dat hun plannen niet klakkeloos worden overgenomen maar grondig bestudeerd worden, had zonder de meeste van deze vragen de vergadering in een uur minder tijd exact hetzelfde resultaat kunnen hebben.

Vanuit het oogpunt van de burger

Voor de burger is het goed te weten dat haar vertegenwoordigers zo secuur werken, maar is het erg saai. De politieke verschillen zijn niet helder geworden. Het was meer een directievergadering dan een politieke vergadering. De verslaggever van het AD (op zich een luxe dat het verslagen wordt!) vertrok halverwege gapend. Als er morgen verkiezingen zouden zijn, zou ik niet beter weten op wie ik moet stemmen: ik heb alleen een verschil gemerkt tussen wat activistische en wat formalistischer partijen, maar niks van ideologie gezien.

De inleiding (zowel van de vergadering als de onderwerpen) door de voorzitter en de onduidelijke agenda maken het ondoenlijk voor de niet-ingevoerde burger het te volgen.

De begrijpelijkheid van raadsleden verschilt sterk: sommigen komen met wollige teksten op voorleestoon, anderen formuleren helder en met geen woord te veel. Sommigen maken heel helder hoeveel punten of vragen ze hebben, terwijl je bij sommigen moet zoeken wat nu precies hun vraag is. Wel is er in het algemeen veel technisch en formeel (of beter: omfloerst) taalgebruik.

Aanbevelingen

1. Zorg voor een beter te volgen vergadering:
 1. Vermeld op de agenda kort waar het punt over gaat, wat de fase van het besluit is en wat de bespreek/besluitpunten zijn (waar gaat de raad over en waarover juist niet).
 2. Betere agenda.
 3. Maak aan burgers duidelijk verschil tussen raad en commissie.
2. Meer politiek en minder techniek:
 1. Maak het een gewoonte dat technische vragen vooraf worden gesteld. Ofwel schriftelijk, ofwel op een informele manier van informatievergaring (ronde tafel met wethouder, informatiemarkt waar wethouders of ambtenaren uitleg geven, etc: hier zijn veel werkvormen voor te bedenken).
 2. Dan ontstaat er meer ruimte voor politiek in de vergaderingen.
3. Laat rollen zien:
 1. Als een raadscommissie een voorstel presenteert, laat de spreker plaatsnemen in 'vak k' (of het insprekersgestoelte), zodat de verschillen in rol helder zijn (al deed de SGP dat nu erg netjes).
4. Trainen op doelgerichte inbreng:
 1. Discipline opbrengen: geen vragen stellen als je standpunt toch al bepaald is.
 2. Helder formuleren.
 3. Maar vooral: alles wat je zegt, zeggen met een doel: het moet iets veranderen in de wereld.
5. Scherp het vergadersysteem wat aan, maar haal niet teveel over hoop:
 1. Het vergadersysteem is onduidelijk: onduidelijk verschil tussen raad en commissie, geen onderscheid in fasen, verwarring tussen 'besluitrijp' en 'hamerstuk'. De agenda is onduidelijk. Dat kan beter.
 2. Maar, een enorme aanscherping van het vergadersysteem is waarschijnlijk de oplossing voor niet bestaande problemen. Want de raad neemt goede besluiten en vergaderd prettig. Dus:
 1. Maak onderscheid tussen "besluitrijp" (hebben we voldoende informatie en meningsvorming gehad om in de raad een besluit te kunnen nemen. Zo nee: verder bespreken na meer duidelijkheid) en "hamerstuk" ("we gaan wel stemmen, maar zonder discussie (hooguit stemverklaring). Zo nee: nog een debat voor de stemming).
 2. Maak een heldere afspraak: mondelinge vragen die niet zijn aangemeld óf wel óf niet toestaan.
 3. Vul instrumentarium aan met andere manieren van informatievergaring (zie punt 2)
 4. Er wordt geklaagd dat het verslag te uitgebreid is: maak een verslag met conclusies en actiepunten.
 5. Schrap het rondje mededelingen: dat haalt gelijk de vaart uit de vergadering. Of verplaats het naar achteren.
 6. Op zich goed om met elkaar nog eens te reflecteren en af te spreken: wat verwachten we nou van de commissie en wat van de raad?

Onderdeel	Toelichting van observator	Beoordeling
1. Publiek en zaal		
a. Aandacht en zorg voor het publiek	Er zijn nauwelijks mensen als publiek aanwezig. Zij worden door raadsleden maar soms begroet. Luisteraars en publiek worden niet door de voorzitter begroet of door hem van uitleg voorzien. Publiek ziet hem op de rug. Het publiek wordt met thee en koffie goed verzorgd.	7, al zijn ze er weinig
b. Verstaanbaarheid en akoestiek	De verstaanbaarheid is goed.	9
c. Zichtbaarheid leden van de vergadering; (naambordjes en gezichten)	De meeste leden van de vergadering zijn voldoende zichtbaar. De naambordjes zijn vanaf de publieke tribune niet altijd zichtbaar. De gezichten zijn bijna allemaal goed te zien. De namen en partijnamen worden door voorzitter of henzelf te weinig benoemd, soms wordt de partij en soms de naam gezegd, dat is niet altijd helder. Er is een mooie duale opstelling. Wethouders op de achterste rij zitten verstopt, kijken vaak de voorzitter en niet de zaal aan. Jammer dat tijdens de commissie zittend wordt vergaderend. De ronde opstelling zorgt voor goede discussie: ze kijken elkaar aan. Insprekersgestoelte ontnemt zicht op een deel van de raad, en als 'steuner' kijk je naar rug van degene die namens jou spreekt. Dat is jammer.	7
d. Insprekers, wijze van luisteren en vragen stellen aan insprekers	Er zijn 2 insprekers aanwezig. Deze ogen als geroutineerde insprekers. Naar hen wordt door sommige raadsleden aandachtig geluisterd, anderen hebben de hele tijd op hun ipad gekeken. Er worden nauwelijks vragen gesteld. De voorzitter vat hen goed samen, beiden gerustgesteld. Bij nr. 2 een korte reactie wethouder, duidelijke taal dat ze er wat aan gaat doen. Er komt ruimte voor een reactie van inspreker. Oogcontact wethouder met voorzitter om proces soepel te doen. Goed opgelost.	7

	Griffie erg behulpzaam om dit goed te stroomlijnen.	
2. Agenda		
a. Duidelijkheid van de schriftelijke agenda over het onderwerpen, de vergadervragen, behandelwijzen en de tijdsduur per agendapunt.	De internetagenda geeft niet helder de onderwerpen, de vergadervragen, behandelwijzen en de tijdsduur per agendapunt aan. Er is een papieren agenda aanwezig. De agenda is onvoldoende behulpzaam voor burgers om de vergadering te kunnen volgen	4
b. Zijn de fasen <i>beeld-mening- en besluitvorming</i> op de agenda per agendapunt duidelijk aangegeven?	De fasen <i>beeld- mening- en besluitvorming</i> op de agenda per agendapunt worden niet aangegeven. Het is voor bezoekers volstrekt onduidelijk waarover de raad mag besluiten en waar in het proces we nu zitten.	3
3. Voorzitter		
a. <u>Opening en afsluiting</u> van de vergadering Sfeer Duidelijkheid Doelmatigheid/snelheid	De stijl van de voorzitter is formeel, correct en vlot. Gebruikt wel veel moeilijke woorden. Hij vergat bijna punt 6, netjes geattendeerd door een raadslid. Dat is een goede zaak. De opening van de vergadering is zakelijk en geroutineerd. De sfeer die de voorzitter oproept is zakelijk, efficiënt en wat formeel. Hij stelt: "dit is technisch. Dus graag niet te veel debat." Wat voegt dit toe? Wat zijn de consequenties? De voorzitter zorgt regelmatig voor extra duidelijkheid over de vergaderprocedure ("kunnen we door naar de volgende?") en de bedoeling ("waar wij over gaan is...").	9
b. <u>Inleiding agendapunten</u> ; Duidelijkheid per agendapunt over het onderwerp, de vergadervragen, de behandelwijze. (Wat, Waarom, Wanneer en Hoe)	De agendapunten worden niet goed genoeg ingeleid. Het "Wat, Waarom, Wanneer en Hoe" kan nog beter. Er mag beter verteld worden wat het politieke punt is ipv de nu erg technische uitleg.	6

c. Tijdsbewaking (tempo, pauzes, schorsingen)	De tijd wordt door de voorzitter goed in de gaten gehouden en benadrukt. Het vergadertempo is daardoor lekker. Dit levert geen noemenswaardige problemen op. Aparte pauzes worden niet ingelast, het is een lange zit maar pauze lijkt niet opportuun. De voorzitter stuurt niet strak op de tijd, sommige onderdelen lopen erg uit anderen niet waardoor we bijna precies uitkomen. Pas op het einde (22.55) stuurt hij actief (maar goed) op tijd (naar 15 min uitloop of schorsen? Dan wel heel snel nu!).	7
d. Grijpt de voorzitter adequaat in? verhelderen, samenvatten, vergadersfeer - De juiste verhouding tussen zakelijk en informeel. - Een vergadercultuur gericht op heldere besluitvorming	De voorzitter grijpt adequaat in. Ook verhelderen, samenvatten, vergadersfeer gaat prima. De juiste verhouding tussen zakelijk en informeel is aanwezig. De vergadercultuur lijkt volledig gericht op heldere besluitvorming, maar geeft iedereen de ruimte voor zijn/haar punten. Verbeterpunt: wethouders eerder afkappen als ze breedsprakiger worden. Stelt ergens heel goed voor: "zullen we dit schriftelijk doen." Dit bespaart tijd.	8
e. Maakt de voorzitter de <i>beslispunten</i> en <i>conclusies</i> per agendapunt voor <u>iedereen</u> helder?	De voorzitter maakt de <i>beslispunten</i> en <i>conclusies</i> per agendapunt voor zowel raad als publiek helder. Dit vooral naar het einde, bij een paar punten is de voorzitter dit vergeten. Houdt toezeggingen en vragen bij.	9
4. Raadsleden		
a. Doelmatige vergadersfeer. Houdt men zich aan de vergaderorde? - Geen spreekijdenwedloop - Is het doel van elk debat of discussiepunt duidelijk?	Er heerst een doelmatige vergadersfeer. Men houdt zich goed aan de vergaderorde: - Er is gelukkig geen spreekijdenwedloop - Het doel van elk debat of discussiepunt is soms onduidelijk - Men reageert inhoudelijk op elkaars argumenten, zelfs bij wrevel. Een enkele keer emotioneel, maar bijna niet.	7

- Reageert men inhoudelijk op elkaars argumenten i.p.v. emotioneel?		
b. Duaal bewustzijn - Is de raad of het college de baas?	b. Duaal bewustzijn - In deze vergadering is gevoelsmatig de raad en niet het college de baas. Dit komt meer door de onderdanige houding van het college zelf dan door de raad. Bij een punt gromde de raad even dualistisch (begrotingsrecht, informatieplicht), maar had nog iets meer mogen bijten.	7
c. Duidelijke, doelgerichte betoogvorm	c. Niet elke bijdrage is duidelijk en doelgericht. De betoogvorm behoeft bij een aantal totaal geen, maar bij anderen wel verbetering. Soms is het erg zoeken in de bijdragen wat nu precies het punt is. Er zijn bijdragen die niet als doel hebben iets 'te veranderen' maar in de categorie "ik wil het even gezegd hebben".	6
d. Pakkend en aansprekend taalgebruik. Aandachttrekkers, oneliners en uitsmijters.	d. De meeste bijdragen zijn erg droog en technocratisch. Er waren maar weinig mooie oneliners.	5
e. Debat en debattechnieken Wordt er goed gebruik gemaakt van het middel debat, is men zich bewust van de derde partij in het debat?	Er was een totaal gebrek aan echt debat, dit punt is moeilijk te beoordelen.	4
f. Gaan de raadsleden goed om met de fasen <i>beeld- mening- en besluitvorming</i> in de vergadering?	Nee, maar dit komt door een systeemfout. Omdat het niet in het systeem zit, valt dit de raad niet te verwijten.	5

5. College		
a. Duaal bewustzijn	Het college heeft een duidelijk duaal bewustzijn, is hier heel scherp op. Bijna onderdanig, maar het lijkt oprecht (en geen trucje om de raad met wat mooie praatjes in slaap te sussen).	9
b. Duidelijke, doelgerichte betoogvorm	De meeste wethouders zijn wat langdradig, maar de meesten betogen helder en doelgericht.	7
c. Is het verhaal van het college te volgen voor de toehoorder?	Op wat moeilijke woorden en afkortingen na goed te volgen.	8